

Žolės riedulys

LT_2023

(lauko sezonas)

Gairės

Teisėjavimo ir sekretoriavimo etika

Siekdami užtikrinti skaidrų, patrauklų ir progresuojantį riedulį teisėjai ir visi oficialūs asmenys, privalome:

- Maksimaliai gerai atlikti savo darbą aikštelėje ir už jos ribų.
- Darbe ir bendravime vadovautis pagarba ir sportine etika.
- Netoleruoti nesportinio elgesio ir/ar veiksmų tiek savo, tiek aplinkinių atžvilgiu.
- Reaguoti ir valdyti situaciją nuo pat pirmos sekundės, nes **prevencija** yra geriausias įrankis prieš baudas/pasekmes. Jeigu yra sunkumų, ar vienam per sunku susidoroti su situacija – prašykime pagalbos, esame ne vieni, kartu mes galime daugiau.
- Renkimės pagal reikalavimus, taip rodysime ir pelnysime aplinkinių pagarbą. Moterys – juodi getrai, juodi sijonai arba juodos kelnės (klasikinių kelnių tipo) teisėjavimo marškinėliai ir/ar sportinis džemperis. Vyrams – juodos kelnės (klasikinių kelnių tipo), teisėjavimo marškinėliai ir/ar sportinis džemperis.

Teisėjavimas

- Siekiamybė – tikslus, nuoseklus sprendimų priėmimas.
- Švilpiame, tik tokiu atveju, kuomet būtina.
- Komandinis darbas su kolegomis aikštelėje ir sekretoriato, rungtynių metu ir po jų.
- Bendravimas su komandomis – dalykiškas, bet mandagus ir sąžiningas.
- Turime būti pavyzdžiu, kontroliuoti savo emocijas bei parodyti sąmoningumą. Esant būtinybei elgtis griežtai, bet be pykčio, atvirai ir sąžiningai parodant kad netinkamas elgesys nebus toleruojamas.

Sekretoriavimas

- Prieš rungtynes sekretorius turi patikrinti aikštę (tvarkingi vartai, bortai, aikštė, atsarginių suoleliai, vieta žaidėjams gavusiems korteles).
- Prieš rungtynes sekretorius turi gauti komandos paraišką, kurioje surašyti 18 žaidėjų ir aptarnaujantis personalas. Užtikrinti, kad ant atsarginių suolelio yra tik tie asmenys, kurie įrašyti į paraišką.
- Prieš rungtynes patikrinti žaidėjų aprangas. Jos turi būti vienodos ir tvarkingos. Pamačius neatitikimus – kalbėtis su komandos treneriu ir prašyti pataisyti situaciją. Jei situacijos pakeisti negalima – priimti sprendimą, kuris būtų pozityvus tiek komandai, tiek teisėjų ir sekretoriato asmenims.
- Rungtynių sekretorius atsakingas už laiko kontroliavimą, įvarčių registravimą, korteles, drausmės palaikymą atsarginių žaidėjų, trenerių, komandų vadovų atžvilgiu.
- Prie sekretoriato stalelio gali sėdėti tik: sekretorius, med. atstovas, atsarginis teisėjas (jei toks yra). Visi kiti pašaliniai asmenys negali būti sekretoriato zonoje.
- Būti atidiems, nepasiduoti aplinkinių provokacijoms, kreipti dėmesį į kiekvieną teisėjo švilpuką.
- Sekretoriatas turi stebėti ir užfiksuoti drausmės pažeidimus, kurių teisėjai neturi galimybės pastebėti, pamatyti (pvz. kitoje aikštės pusėje nei vyksta žaidimas, prie komandos suolelio, sekretoriato)
- Sekretoriatas, po prašymo ir įspėjimo, turi teisę išsiųsti komandos personalą ar žaidėjus, kurie sėdėdami ant komandos suolelio naudoja keiksmazodžius kitų žaidėjų, teisėjų ar sekretoriato atžvilgiu, įžeidinėja ar kitais būdais rodo nepagarbą, į rūbinę.

Standartai teisėjaujant

- Pradėti nuo geriausio, ką mokame ir sugebame.
- Pastangos pirmomis sekundėmis = mažiau darbo vėliau:
 - pirmas baudas – akcentuoti (švilpuku), taip demonstruojant, kas šiose rungtyne bus netoleruojama;
 - komandoms “perskaičius” teisėjų žinutę, skirti kuo daugiau persvarų;
 - jeigu viena po kitos seka 3 baudos (nesvarbu kurios komandos) – grįžtame prie kontrolės;
 - svarbu viskas: kamuolio įžaidimas, atstumas tarp varžovų, „dvikovos” lazda ir be jų, trukdymas greitai įžaisti, žaidimas kūno korpusu;
 - nepamirštame ir “psichologinio klimato” kontrolės - žaidėjų asmeniniai prieštaravimai teisėjui turi būti pastebėti (teisėjo griežtu švilpuko signalu, žodžiu, arba suprantamais ranku judesiais), o esant būtinumui – baudžiami.

Taisyklės galiojančios nuo 2022-01 bei Lietuvoje taikomi standartai

- **Reikia atkreipti dėmesį.** Per Mažąjį kampinį besiginančiam žaidėjui veido kaukę reikia nusiimti, kai tik atsiranda tam laiko, o nesant galimybei (žaidėjas bėga su kamuoliuku, ar aktyviai ginasi) – tai BŪTINA padaryti neperžengus 23 m zonos, t. y. su veido kauke (kuri naudojama ginantis MK metu) – draudžiama kirsti 23 m liniją.
- **Reikia atkreipti dėmesį.** Vykdamt Mažąjį kampinį zonoje, nuo 2022-01-01 panaikintas punktas, o tuo pačiu ir galimybė teisėjui skirti ginčą, t. y. situacija (kuri žinoma būna išskirtinai retai) kai per MK zonoje būdavo skiriamas – ginčas (situacija 50/50 ir neįmanoma nustatyti prasižengusiojo), nuo šiol yra Mažojo kampinio pakartojimas.
- Rungtynių laikas - 4 kėliniai po 15 minučių. PERTRAUKOS: 2 min tarp 1-2 ir 3-4 kėlinių, bei **ILGOJI PETRAUKA 10 minučių tarp 2-3 kėlinių.**
- Komandos nebesikeičia "suoleliais" tarp kėlinių.
- Nebėra žaidėjų su vartininko privilegijomis. Jei vartininkas keičia vartininką – tokie keitimai nesiskaičiuoja kaip vartininko keitimai. Skaičiuojami tik vartininko keitimai į aikštės žaidėją, tokie keitimai gali vykti tik du kartus. Po antro tokio keitimo į aikštę grįžęs vartininkas aikštės žaidėju būti keičiamas nebegali.
- Keičiant vartininką laikas – stabdomas. Darant keitimą, ar vartininkui gavus traumą – laiko kitam žaidėjui apsirengti – neskiriama.
- Kai per MK nėra vartininko, ar per 7 m baudinį komandos vartus saugo žaidėjas – jis užsideda tik kaukę (negalima dėtis šalmo, ar vartininko pirštinių). Per MK pasikeisti gali tik traumotas vartininkas - į kitą vartininką arba į žaidėją (jeigu nėra viršytas pasikeitimų į aikštės žaidėją skaičius). Kai komanda per MK ginasi tik su žaidėjais – keitimas, net ir traumos atveju - negalimas.
- Jeigu puolėjai puldami lėtai įžaidžia kamuoliuką prieš gynėjų zoną – visi žaidėjai, net ir zonoje, turi būti atsitraukę 5 metrus. Puolėjui labai greitai įžaidus kamuoliuką self-pass arti puolėjų zonos, gynėjas, savo zonoje nespėjęs atsitraukti 5 m, gali persekioti puolėją atitinkamą 5 m distanciją zonoje, bet negali aktyviai gintis iškišdamas lazda, ar kūno dalis (pvz. pečius - bandydamas kūnu užsiimti geresnę poziciją) iš zonos ribų.

Taisyklės galiojančios nuo 2021-01 bei Lietuvoje taikomi standartai (tęsinys)

- Laikas stabdomas – paskelbus MK ir paleidžiamas jį įžaidžiant. **MK metu skyrus pakartotinį MK – laikas nėra stabdomas. Visi MK pradedami/įžaidžiami teisėjo švilpuku.**
- Mažajam kampiniui pasiruošti skiriama ne daugiau kaip 40 sekundžių. Šį laiką kontroliuoja aikštės teisėjas. **MK metu skyrus pakartotinį MK – papildomas laikas komandoms pasiruošti nėra skiriamas.**
- MK situacija pasibaigusia laikoma (kai yra pasibaigęs kėlinio ar pagrindinis rungtynių laikas) – tuomet kai: kamuoliukas išmušamas 5 m iš zonos; įmušamas įvartis; skiriami 7 m; nusizengus puolėjui - bauda nuo vartų; kamuoliukas išrieda už galinės linijos.
- **Aukštas kamuolys** – vėl siekiame saugumo ir reikia išlaikyti atstumą priimant aukštą kamuoliuką. Priimant aukštą kamuolį, kitas žaidėjas, stovėjęs už 5 m tuo momentu, kai aukštas kamuolys buvo įžaistas, turi leisti priimančiajam suvaldyti kamuolį ir tik tada atlikti gynybinius veiksmus. Neišlaukus – skiriama bauda besiginančiai komandai (jeigu tai zonoje – skiriamas MK). Jeigu įžaidžiant aukštą kamuolį priimantysis žaidėjas ir besiginantis žaidėjas buvo šalia, teisėjai skiria baudą puolančiai komandai (t. y. komanda, kuri kėlė kamuolį - praranda kamuolį), nes pagal kamuoliuko skriejimo trajektoriją jau matome, kad kamuoliukas kris į krūvą, t. y. į aikštės plotą, kuriame yra du žaidėjai šalia vienas kito. Švilpuko signalas turėtų būti skirtas, kol kamuolys dar ore, o ne kai jau nusileidžia, taip pavyktų išvengti traumų ir susistumdymų.

Žalia kortelė

- Pašalinimas 2 minutėms.
- Laikas pradedamas skaičiuoti, kai tik nubaustas žaidėjas atsisėda prie sekretoriato, nurodytoje vietoje.
- Žaidimas pradedamas iš karto – nelaukiant, kol žaidėjas paliks aikštelę (išskyrus vartininką). Jeigu žaidėjas bando dalyvauti žaidime ar nepasišalina iš karto – baudžiamas geltona kortele.
- ŽALIA – NĖRA GELTONOS „PAKAITALAS“.
- Žaidėjas per vienas rungtynes gali gauti 2 žalias korteles, bet pražangos turi būti skirtingos.

Teisėjai, būkime nuoseklūs – būkime suprantami –
laiku nustatykite standartus – taip visi išvengsime
staigmenų.

Geltona kortelė

- Pašalinimas nuo 5 iki 15 minučių.
- Minimumas - 5 minutės.
- Laikas pradedamas skaičiuoti, kai tik nubaustas žaidėjas atsisėda nurodytoje vietoje.
- Žaidimas pradėdamas iš karto – nelaukiant, kol žaidėjas paliks aikštelę (išskyrus vartininką).
- Jeigu žaidėjas, gavęs kortelę, iš karto nepasišalina, ar išbėgdamas dar bando dalyvauti žaidime – BAUDOS LAIKAS PRATĖSIAMAS plus 5 minutės.
- Žaidėjas per vienas rungtynes gali gauti 2 geltonas korteles, bet pražangos turi būti skirtingos.

Kortelių strategija

- Ispėjimas Švilpuku:

- Sąmoningas trukdymas greitai įžaisti kamuoliuką po švilpuko (pirmas kartas).
- Nėra 5 metrų (pirmas kartas).
- Pakartotinas tyčinis nusižengimas savo aikštės pusėje – skiriamas MK.

- Žalia kortelė (toliau-ŽK):

- Sąmoningas trukdymas greitai įžaisti kamuoliuką po švilpuko su mažu poveikiu žaidimui.
- Nėra 5 metrų su mažu poveikiu žaidimui.
- Sąmoningas laiko švaistymas (pvz. vis kreipiantis į teisėją ir kt.).

- Geltona kortelė (toliau-GK)– nuo 5 min:

- Sąmoningas trukdymas greitai įžaisti kamuoliuką po švilpuko su dideliu poveikiu žaidimui, ar jau parodžius ŽK.
- Nėra 5 metrų su dideliu poveikiu žaidimui, ar jau parodžius ŽK.
- Sąmoningas laiko švaistymas (pvz. vis kreipiantis į teisėją ir kt.) su dideliu poveikiu žaidimui, ar jau parodžius ŽK.
- Fizinės pražangos – grubus žaidimas lazda.
- Bandyamas aktyviai žaidžiant kūnu atimti-perimti kamuolį, kai žaidėjas nėra nugriaunamas, bet įžvelgiama didelė rizika.

- GK – 10 minučių

- Fizinė pražanga – pavojingas ir ciniškas žaidimas lazda; sąmoningas stūmimas kūnu, ar pakelta lazda.
- Bandyamas aktyviai žaidžiant kūnu atimti-perimti kamuolį, kai žaidėjas yra pargriaunamas (gynėjui ir puolėjui).
- Kai tam pačiam žaidėjui parodoma antroji GK (už skirtingą pražangą), skiriamas laikas ilgesnis nei 5 minutės, t.y. min -10 min.

- **PRIMINIMAS, kad rungtynių kapitonas asmeniškai atsako už komandos, tame tarpe trenerio, drausmę tiek aikštėje tiek ant suolo.**

IŠVADOS

- Išlikime budrūs ir sąmoningi.
- Supraskime savo vaidmenį rungtynių metu.
- Laiku atpažinkime nusižengimus žaidime. Imkimės atitinkamų veiksmų.
- Skatinkime greitą, atvirą žaidimą, saugant gerus žaidėjų įgūdžius, kontroliuojant (gal labiau tiktų vadovauti, valdyti nei kontroliuoti?) - išvengiame erzinančio ir nereikalingo šurmulio (teisėjų ir žaidėjų).
- Mūsų „slaptažodis“ – BENDRAVIMAS.
- Būkime savimi! Tikėkime savimi! Esame čia – ne veltui!